

SLUŽBENE NOVINE

KANTONA SARAJEVO

Godina XVIII – Broj 1

Četvrtak, 10. januara 2013. godine
SARAJEVO

ISSN 1512-7052

KANTON SARAJEVO

Skupština Kantona Sarajevo

Na osnovu člana 13.c. i 18. tačka b. Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/96, 2/96, 3/96, 6/97, 4/00, 4/01 i 28/04) i čl. 1. stav 3, člana 27. stav 4. i člana 30, stav 1. Zakona o zaštiti zraka ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/03 i 4/10), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 27.12.2012. godine, donijela je

ODLUKU

O ZAŠTITI I POBOLJŠANJU KVALITETA ZRAKA U KANTONU SARAJEVO

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Odluke)

Ovom odlukom uređuje se upravljanje kvalitetom zraka na području Kantona Sarajevo (u daljem tekstu Kanton) koje podrazumijeva: uključivanje nadležnih organa uprave i upravnih organizacija Kantona, Grada i općina, te drugih pravnih lica u sistem upravljanja kvalitetom zraka, utvrđivanje planskih, upravno-administrativnih i tehničko-tehnoloških mjera, praćenje i prognozi-ranje kvaliteta zraka, ocjenu ugroženosti zdravlja građana i ekosistema, informisanje i edukaciju u svrhu poboljšanja kvaliteta zraka, ograničenje i nadzor nad emisijama, uključivanje parametara od kojih zavisi kvalitet zraka u toku procedure izdavanja dozvola za izgradnju objekata koji mogu uticati na kvalitet zraka, nadzor i sankcionisanje.

Član 2.

(Ciljevi upravljanja kvalitetom zraka)

- (1) Ova Odluka ima za cilj zaštitu zdravlja stanovništva, biljnog i životinjskog svijeta, voda i zemljišta, kulturnih i materijalnih vrijednosti, te postizanje stalnog poboljšanja kvaliteta zraka kroz upravljanje kvalitetom zraka u Kantonu.
- (2) Sastavni dio osiguranja kvaliteta zraka je komunikacija sa javnošću putem davanja informacija o emisijama i kvalitetu zraka, te omogućavanja građanima i drugim zainteresiranim stranama da mogu uticati na donošenje planova i odluka od kojih zavisi kvalitet zraka.

POGLAVLJE II - OGRANIČENJE I NADZOR NAD EMISIJAMA

Član 3.

(Ograničenje i nadzor)

Ograničenje i nadzor nad emisijama podrazumijeva provode-nje aktivnosti kojima se sprječava prekoračenje graničnih

vrijednosti emisije zagađujućih materija u zrak utvrđenih federalnim propisima.

Član 4.

(Prikupljanje podataka i evidencija pravnih lica)

- (1) U svrhu poduzimanja aktivnosti iz člana 3. ove odluke vrši se prikupljanje podataka i vodi evidencija o operatorima koji svojom djelatnošću utiču na kvalitet zraka.
- (2) Prikupljanje podataka i evidenciju o operatorima obezbjeđuje i vodi Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo (u daljem tekstu Ministarstvo), uz tehničku podršku Zavoda za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo.
- (3) Podaci koji se prikupljaju su naziv i identifikacioni broj preduzeća, koordinate lokacije postrojenja, šifra privredne djelatnosti, godišnji kapacitet proizvodnje, potrošnja energije i ostali podaci, a obezbjeđuju se podnošenjem izvještaja od strane operatora, te saradnjom sa Federalnim ministarstvom okoliša i turizma i drugim nadležnim organima i institucijama.

Član 5.

(Podaci o tehnologiji)

Podaci o tehnološkim postrojenjima sadrže:

- a) naziv i identifikacioni broj postrojenja,
- b) šifru privredne djelatnosti,
- c) godišnji kapacitet proizvodnje po proizvodu,
- d) proizvodnju za tekuću godinu,
- e) broj radnih sati za tekuću godinu, kao i
- f) druge podatke vezane za predmetnu tehnologiju.

Član 6.

(Podaci o načinu grijanja i proizvodnji energije)

Podaci o načinu grijanja i proizvodnji energije za tehnološke potrebe pravnog lica su:

- a) podaci o proizvođaču i tipu postrojenja za sagorijevanje;
- b) toplotna snaga postrojenja za sagorijevanje i godina proizvodnje;
- c) koordinate izvora emisije;
- d) visina dimnjaka;
- e) prečnik dimnjaka/ispusta dimnih gasova na vrhu ispusta;
- f) prosječni radni kapacitet u protekloj godini po mjesecima;
- g) instalisana snaga unutar objekata;
- h) snaga potrebna za obavljanje potreba za grijanjem i/ili tehnološkim potrebama;
- i) vrsta i količina energenta koja se koristila u protekloj godini;
- j) dokaz o uskladenosti kvaliteta tečnih goriva u skladu sa važećim propisom;

- k) dokaz o kvalitetu čvrstog goriva u skladu sa ovom odlukom itd.

Član 7.

Podaci iz čl. 4, 5. i 6. ove odluke prikupljaju se na način kako je predviđeno Pravilnikom o registrima postrojenja i zagađivanjima FBiH i ovom odlukom.

Član 8.

(Karakteristike tečnih goriva)

- (1) Teška ulja kod kojih sadržaj sumpora prelazi 1,00% mase ne mogu biti korišćena kao gorivo za pogone sa sagorijevanjem.
- (2) Dokaz o usklađenosti kvaliteta goriva sa važećim propisima o kvalitetu tečnih naftnih goriva, operatori dostavljaju Ministarstvu radi unosa u Registar emisija.

Član 9.

(Upotreba čvrstih goriva, prodaja i upotreba uglja)

- (1) Nije dozvoljena prodaja i upotreba uglja, koji ima sadržaj sumpora iznad 20 g/kg (grama po kilogramu) ekvivalentnog uglja.
- (2) Čvrsta goriva koja se koriste za produkciju toplotne energije, prilikom skladištenja moraju biti zaštićena od atmosferskih uticaja.
- (3) Dokaz o zadovoljenju uslova iz stava (1) ovog člana, treba biti izdat od strane akreditovane laboratorije za analizu uglja.

Član 10.

(Karakteristike postrojenja za sagorijevanje)

- (1) Postrojenja za sagorijevanje mogu koristiti samo one vrste goriva za koja su projektovana.
- (2) Nije dozvoljena ugradnja i upotreba postrojenja za sagorijevanje čija normalna eksploatacija neće zadovoljiti granične vrijednosti emisije.
- (3) Postrojenja za sagorijevanje moraju imati odvod dimnih gasova u skladu sa važećim Pravilnikom o tehničkim svojstvima za dimnjake u građevinama FBiH.

Član 11.

(Evidencija godišnje potrošnje goriva)

Podaci o potrošnji goriva pravnih i fizičkih lica se prikupljaju od obveznika provjere emisije u zrak i od Ministarstva privrede Kantona Sarajevo pribavljenih za potrebe godišnjeg energetskog bilansa Kantona.

POGLAVLJE III - PROVJERA I PRORAČUN EMISIJA

Član 12.

(Koeficijent emisije)

- (1) U svrhu proračuna emisija, a na osnovu prikupljenih podataka, Ministarstvo utvrđuje koeficijent emisije iz uređaja i postrojenja za sagorijevanje i tehnoloških postrojenja.
- (2) Koeficijenti emisije se utvrđuju u skladu sa međunarodno prihvaćenim metodama i smjericama Evropske unije, a u skladu sa tehničkim normativima.
- (3) Koeficijenti emisije se utvrđuju u zavisnosti od zagađujuće materije i tipa uređaja za sagorijevanje ili tehnološkog postrojenja.

Član 13.

(Monitoring emisije iz stacionarnih izvora i motornih vozila)

- (1) U cilju sprječavanja korištenja postrojenja, uređaja i vozila sa povećanim emisijama do kojih može doći neodgovarajućim nabavkama ili izgradnjom, odnosno, u toku eksploatacije zbog nedovoljnog održavanja, uvodi se sistem monitoringa emisija.
- (2) Monitoring emisije u smislu ove odluke odnosi se na:
  - a) stacionarne izvore i to:
    - 1) postrojenja za sagorijevanje snage preko 50 kW, izuzev kućnih izvora emisije i
    - 2) industrijska postrojenja koja imaju tu obavezu po važećem Pravilniku o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak, odnosno, prema zahtjevima iz okolinske dozvole, i

- b) motorna vozila.

Član 14.

(Sadržaj monitoringa emisije)

Monitoringom emisije se obezbjeđuju podloge za izradu Registra emisija, a sadrže:

- a) registraciju izvora zagađivanja i to:
  - 1) stacionarnih izvora i
  - 2) motornih vozila, te
- b) provjeru emisije iz izvora mjerenjem.

Član 15.

(Ovlaštenje za mjerenje emisije)

- (1) Mjerenje emisije iz stacionarnih izvora vrši se u skladu sa važećim federalnim pravilnikom o monitoringu emisije zagađujućih materija.
- (2) Mjerenje emisija iz motornih vozila se vrši na saobraćajnicama i tehničkom pregledu vozila u skladu za posebnim propisima iz oblasti bezbjednosti saobraćaja.
- (3) Izuzetno, ovlaštenja za mjerenje emisije iz postrojenja za sagorijevanje, do sticanja uslova propisanih pravilnikom iz stava (1) ovog člana, daje Ministarstvo pravnim licima (laboratorijama), koja se prijave na Javni poziv i za koje se utvrdi da posjeduju odgovarajuću opremu i raspolažu stručnim kadrom osposobljenim za obavljanje ovih poslova.
- (4) Ovlaštenje iz stava (3) ovog člana Ministarstvo će dati na osnovu izvještaja posebno formirane stručne komisije za provjeru osposobljenosti ispunjavanja uslova prijavljenih subjekata.
- (5) Ovlaštenje se izdaje na dvije godine i može se povući prije isteka roka za koji je izdato prema procjeni Ministarstva.
- (6) Provjeri ne podliježu pravna lica koja su akreditirana za mjerenja emisija u skladu sa federalnim pravilnikom o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak.
- (7) Pregled i mjerenje emisije CO i NOx iz postrojenja za sagorijevanje mogu obavljati i ovlašteni dimnjačari na kućnim izvorima sagorijevanja čija je termalna snaga manja od 250 kW, po ovlaštenju Ministarstva.

Član 16.

(Ocjena zadovoljenja graničnih vrijednosti emisije)

- (1) Ovlaštena lica iz člana 15. ove odluke prilikom mjerenja emisije u zrak kontrolišu zadovoljenje graničnih vrijednosti na osnovu važećih pravilnika FBiH.
- (2) Ovlaštena lica treba da budu osposobljena da u dogovoru sa operatorom, predlože optimalne mjere sa razumnim rokovima za smanjenje emisija u zrak, koje bi se provjeravale nakon implementacije istih. Odgovornost za (ne)poduzimanje predloženih mjera snosi operator, a za njihovu efikasnost ovlašteno lice.

Član 17.

(Ocjenjivanje godišnjih emisija iz ostalih izvora emisije)

- (1) Ocjenjivanje godišnjih emisija iz ostalih izvora emisije se vrši na osnovu podataka emisija nastalih od strane operatora, kao i emisija iz domaćinstava i saobraćaja.
- (2) Ocjenjivanje godišnjih emisija iz domaćinstava vrši se na osnovu statističkih podataka, anketiranja građana, popisa stanovništva, rasprostranjenosti i/ili dostupnosti određenih energenata, nadzora nad zadovoljavanjem uslova u vezi ispuštanja zagađujućih materija koju vrši ovlaštena dimnjačarska organizacija.
- (3) Ocjenjivanje godišnjih emisija iz saobraćaja se računaju na osnovu:
  - a) podataka o količini i vrsti prodanih goriva u godini dana na benzinskim stanicama u Kantonu,
  - b) podataka o vrsti, starosti i broju registrovanih vozila u Kantonu,
  - c) podataka o prosječnom godišnjem dnevnom saobraćaju na saobraćajnicama u Kantonu,
  - d) podataka o strukturi vozila na saobraćajnicama u Kantonu itd.

Član 18.

(Klasifikacija i prostorna raspodjela izvora)

- (1) Ministarstvo vrši klasifikaciju izvora emisija:
  - a) prema načinu nastanka (npr. u svrhu grijanja ili u svrhu tehnoloških potreba),
  - b) prema načinu emitovanja (kontrolisani izvori - emisija kroz dimnjak i nekontrolisana emisija - fugalna emisija),
  - c) prema vremenu emitovanja (sezonska, vansezonska, dnevna i sl.),
  - d) prema vrsti izvora (tačkasti, linijski i površinski).
- (2) Emisije se raspoređuju i prikazuju prema mjestu nastanka.

POGLAVLJE IV - VOĐENJE REGISTRA

Član 19.

(Registar emisija u zrak i bilans)

- (1) Ministarstvo u funkciji zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka izrađuje i vodi Registar emisija u zrak za područje Kantona, a u svrhu:
  - a) izvještavanja nadležnog Federalnog ministarstva,
  - b) planiranja, provedbe i kontrole politike i programa zaštite okoliša,
  - c) prostornog planiranja,
  - d) izgradnje informacijskog sistema,
  - e) prenosa znanja i informacija zainteresiranim stranama i javnosti.
- (2) U skladu sa Zakonom o zaštiti zraka ("Službene novine FBiH" br. 33/03 i 04/10) Kanton, u aprilu svake godine, objavljuje izvještaj o emisijama zagađujućih materija u zrak (uključujući emisije iz prirodnih izvora) za prethodnu godinu za teritorij Kantona.
- (3) Registar emisija se priprema najmanje za slijedeće zagađujuće materije zraka: sumpor dioksid, nitro oksid, ugljen dioksid, ugljen monoksid, amonijak, nitro suboksid, metan, nemetanske ugljovodonike, benzen i čestice promjera manjih od 10 µm-PM10.
U Registar emisija se upisuju podaci o izvorima emisija u zrak, njihovim operatorima i zagađujućim materijama, koje izvori ispuštaju u zrak.
- (4) Registar emisija u zrak vodi Ministarstvo u saradnji sa Zavodom za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Zavodom za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, uz tehničku podršku Zavoda za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo. Podaci iz Registra su javni izuzev podataka koji se prikupljaju u skladu sa Pravilnikom o registrima postrojenja i zagađivanjima FBiH.

Član 20.

(Monitoring kvaliteta zraka)

- (1) Kantonalna mreža monitoringa kvaliteta zraka predstavlja sistem uzorkovanja, mjerenja, tumačenja i korištenja rezultata mjerenja i predstavlja sastavni dio mreže monitoringa kvaliteta zraka Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Bosne i Hercegovine.
- (2) Monitoring kvaliteta zraka na području Kantona se vrši na način propisan Federalnim pravilnikom o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka.
- (3) Za potrebe Kantona, monitoring kvaliteta zraka vrši Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo.

Član 21.

(Korištenje podataka o kvalitetu zraka)

- (1) Podaci sa stanica u realnom vremenu se koriste za sistem upozoravanja i proglašavanja uzbune u uslovima visokih koncentracija (smog).
- (2) Podaci sa svih stanica se po isteku kalendarske godine obrađuju statistički i koriste u studijama i analizama, prostornom i urbanističkom planiranju, obavještavanju građana i ocjenjivanju stanja kvaliteta zraka u Kantonu.

- (3) Građani se obavještavaju o stanju kvaliteta zraka, trendovima i odstupanjem od projektovanih vrijednosti za pojedine dijelove Kantona.

Član 22.

(Mreža stanica)

- (1) Mrežu stanica čine kantonalne stanice, stanice Federalnog meteorološkog zavoda, kao i stanice naučnih i stručnih institucija na području Kantona za koje postoji interes Kantona da budu u sastavu mreže.
- (2) Kanton finansira rad kantonalnih stanica, kao i obradu rezultata mjerenja svih stanica. Po potrebi finansira i rad nekih stanica naučnih i stručnih institucija.

Član 23.

(Plan interventnih mjera)

- (1) U cilju prevencije situacija izuzetne zagađenosti zraka (smog), Kanton donosi Plan interventnih mjera za slučajeve kada postoji rizik prekoračenja praga upozorenja i praga uzbune, navodeći mjere radi smanjenja rizika od prekoračenja i ograničenje trajanja takvih pojava. Planovima se predviđaju mjere kontrole, ograničenje ili obustava aktivnosti (uključujući motorni promet), koje doprinose prekoračenju pragova upozorenja i uzbune.
- (2) Građani i pravna lica trebaju biti upoznati sa Planom iz stava (1) ovog člana kako bi mogli blagovremeno reagovati u situacijama koje zahtijevaju interventne mjere.

Član 24.

(Uticaj prometa na kvalitet zraka)

Promjena kvaliteta zraka prouzrokovana prometom (motorna vozila sa unutrašnjim sagorijevanjem) ograničava se planskim mjerama:

- a) planiranjem saobraćajnica i prometa;
- b) osiguranjem uslova da se promet odvija u režimu sa najmanjim zagađivanjem (bez čestih kočenja, zaustavljanja i ubrzavanja);
- c) ograničavanjem saobraćaja u toku godine i toku dana na određenim saobraćajnicama;
- d) stimulisanjem ugradnje i korištenjem prirodnog gasa u motornim vozilima;
- e) stimulisanjem korištenja javnog prevoza;
- f) stimulisanjem bolje popunjenosti (iskorištenosti) privatnih vozila;
- g) sprječavanjem nepropisnog parkiranja vozila.

Član 25.

(Ocjenjivanje kvaliteta zraka)

- (1) Kvalitet zraka na području Kantona se određuje kombinovano - mjerenjima i metodama procjene na osnovu standardiziranih matematičkih modela. Na ovaj način se pouzdano može pratiti kvalitet zraka na čitavom području i vršiti prognoziranje kvaliteta zraka za slučaj promjena u emisijama i/ili uslovima rasprostiranja.
- (2) Rezultati analize kvaliteta zraka pored neposredne praktične primjene imaju za cilj i primjenu u naučna istraživanja. Naučna istraživanja ogledaju se kroz proučavanja djelovanja zagađenog zraka na razne receptore (ispitivanje stepena izloženosti ljudi, vegetacije, građevinskih materijala i drugo) ili zbog proučavanja ponašanja zagađenja u zraku (burne hemijske reakcije, daljinski transport zagađenja, smanjenje zagađenja iz zraka adsorpcijom i drugo).

Član 26.

(Matematički model disperzije)

- (1) Utvrđivanje stanja kvaliteta zraka, uticaja na kvalitet zraka novih izvora emisije, prognoze budućeg stanja kvaliteta zraka u svrhu urbanističkog planiranja vrši se matematičkim modelom disperzije.
- (2) Ulazni podaci u matematički model su: Registar emisija, meteorološki parametri, reljef i način korištenja prostora. Izlaz iz atmosferskog modela je karta procjene kvaliteta zraka.

Član 27.
(Kalibriranje matematičkog modela)

Kalibracija (korekcija) rezultata modeliranja stanja kvaliteta zraka matematičkim modelom vrši se na osnovu stvarnih mjerenja sa automatskih stanica. Kalibrirani matematički model omogućava simulaciju promjene kvaliteta zraka za slučaj očekivane, predložene ili zahtijevane:

- a) redukcije emisije iz pojedinačnog izvora,
- b) gradnje novog objekta,
- c) gradnje novog naselja,
- d) promjene sistema grijanja itd.

POGLAVLJE V - KATEGORIZACIJA KVALITETA ZRAKA
I PROSTORNO PLANIRANJE

Član 28.
(Kategorizacija kvaliteta zraka)

Kvalitet zraka je parametar prostornog - urbanističkog planiranja. Određuje se prostornim i urbanističkim planovima i kategorizacijom područja prema kvalitetu zraka.

Član 29.
(Kategorije kvaliteta zraka)

- (1) Prema nivou zagađenosti zraka na području Kantona, koji se utvrđuje mjerenjem, korištenjem standardizovanih matematičkih modela i drugih metoda procjene u skladu sa općeprihvaćenom praksom u svijetu, razlikuju se tri kategorije kvaliteta zraka:
  - a) I Kategorija: čist ili neznatno zagađen zrak - područja u kojima nisu prekoračene granične vrijednosti (GV) niti za jednu zagađujuću supstancu;
  - b) II Kategorija: umjereno zagađen zrak - područja u kojima su prekoračene granične vrijednosti zagađenosti (GV) za jednu ili više zagađujućih supstanci, a nisu prekoračene tolerantne vrijednosti (TV) ni za jednu zagađujuću supstancu i
  - c) III Kategorija: prekomjerno zagađen zrak - područja u kojima su prekoračene tolerantne vrijednosti za jednu ili više zagađujućih supstanci.
- (2) Ministarstvo će najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ove odluke utvrditi kategorije kvaliteta zraka za cijelo područje Kantona i učiniti ih dostupnim javnosti.

Član 30.

(Ograničavanje zahvata u prostoru)

- (1) U području prve i druge kategorije kvaliteta zraka nadležni organ za poslove prostornog uređenja ne može izdati urbanističku saglasnost, za nove zahvate u prostoru ili rekonstrukciju postojećeg izvora zagađenja zraka ukoliko ti zahvati mogu ugroziti postojeću kategoriju kvaliteta zraka.
- (2) U području treće kategorije kvaliteta zraka nadležni organ za poslove prostornog uređenja ne može izdati urbanističku saglasnost, građevinsku i upotrebnu dozvolu za novi izvor zagađenja zraka, niti za rekonstrukciju postojećeg, ako se tom gradnjom ne osigurava zamjena postojećeg, nezadovoljavajućeg stacionarnog izvora novim, kojim se smanjuje zagađenje zraka.

Član 31.

(Tačkasti izvori)

- (1) Prostornim i urbanističkim planovima obezbijediće se koridor za provjetranje područja Kantona, te utvrditi područja u kojima se ne mogu graditi novi tačkasti pojedinačni izvori.
- (2) Pod tačkastim izvorom iz stava (1) ovog člana (za uslove u Kantonu) podrazumijeva se izvor koji ima više od 0,5% emisije od ukupne emisije bilo kojeg pojuntanta u Kantonu za kojeg se radi Registar emisija.

Član 32.

(Planiranje razvoja/novih postrojenja i naselja)

- (1) Jedan od uslova za prihvatljivost gradnje pogona i objekata je njihov očekivani ili ostvareni uticaj na kvalitet zraka.

- (2) Kao i kategorizaciju kvaliteta zraka, tako i planiranje unapredjenja postojećih i razvoja novih postrojenja i naselja s aspekta kvaliteta zraka treba integrisati u buduće Registre emisija u zrak. Cilj ove integracije jeste da se rezultati Registra emisija u zrak koriste kao ulaz za urbanističko planiranje.

- (3) Nadležno ministarstvo će izdati okolinsku dozvolu, ukoliko je ocijenjeno, između ostalog, da su zadovoljeni zahtjevi propisani ovom odlukom.

POGLAVLJE VI - UPRAVNO-ADMINISTRATIVNE MJERE

Član 33.

(Pribavljanje okolinske dozvole)

Pravna i fizička lica ne mogu dobiti urbanističku saglasnost, odnosno odobrenje za gradnju, izgraditi i pustiti u rad novi pogon i postrojenje ukoliko nisu prethodno dobila okolinsku dozvolu prema posebnim propisima.

Član 34.

(Dužnosti obveznika okolinskih dozvola)

Obveznici pribavljanja okolinskih dozvola iz člana 33. ove odluke, pored ispunjenja uslova propisanih Zakonom o zaštiti okoliša FBiH, dužni su da:

- a) predvide najbolje raspoložive tehnike, pri čemu emisija ne smije da prekorači granične vrijednosti emisije date odgovarajućim provedbenim propisom Zakona o zaštiti zraka;
- b) koriste sirovine, goriva i hemikalije koje imaju što niži uticaj na kvalitet zraka, a po svojim karakteristikama zadovoljavaju odredbe ove odluke, odnosno provedbene propise donesene na osnovu Zakona o zaštiti zraka;
- c) predvide odgovarajuće parametre dimnjaka, odnosno, ispusta kojima će se postići takvo razblaženje dimnih gasova, da prizemne koncentracije, koje su rezultat rada ovog postrojenja i svih drugih postrojenja na datom području, ne prekorače granične vrijednosti kvaliteta zraka planirane za dato područje Kantona;
- d) organizuju vođenje pogona i održavanja opreme da je smanjena mogućnost porasta emisije u dužem toku vremena, odnosno, smanjena mogućnost akcidenta koji mogu iznenada da dovedu do prekoračenja emisije.

Član 35.

(Izvjštavanje o rezultatima emisije)

- (1) Operatori čiji pogoni i postrojenja ispuštaju zagađujuće materije u atmosferu dužni su da vode računa o stalnom smanjivanju svojih emisija.
- (2) Operatori koji su obuhvaćeni važećim pravilnikom o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak, dužni su u rokovima i na način utvrđen tim pravilnikom da organizuju provjeru emisije i da o rezultatima emisije izvještavaju Ministarstvo.

Član 36.

(Zaduženo lice)

- (1) Operator kojem su okolinskom dozvolom propisane mjere prevencije i kontrole zagađivanja zraka, dužan je da svojim normativnim aktom zaduži lice za vođenje brige o ograničavanju emisije.
- (2) Operator iz stava (1) ovog člana pismeno izvještava Ministarstvo o zaduženom licu (ime, prezime, adresa, kontakt telefoni).
- (3) Podatke iz stava (2) ovog člana Ministarstvo unosi u Registar emisija.

Član 37.

(Podaci koji se dostavljaju uz zahtjev za urbanističku saglasnost)

- (1) Za pogone i postrojenja za koje nije propisana obaveza pribavljanja okolinske dozvole, a posjeduju izvor emisija u zrak, podnosilac zahtjeva za dobijanje urbanističke saglasnosti, uz zahtjev dostavlja:

- a) podatke o vrsti i količini osnovnih supstanci koje će se koristiti u radu,
  - b) podatke o vrsti i količini supstanci koje će biti emitovane u zrak u toku normalnog rada objekta uključujući rasipajuće emisije,
  - c) podatke o vrsti i količini supstanci koje će biti emitovane u zrak iz objekta u slučaju nesreća većih razmjera,
  - d) listu preventivnih mjera ili mjera za ublažavanje posljedica koje se koriste za sprečavanje ili ako to nije moguće za smanjivanje emisija,
  - e) podatke o vrsti tehnološkog postrojenja.
- (2) Organ nadležan za izdavanje urbanističke saglasnosti za pogone i postrojenja iz stava (1) ovog člana, obavezan je u Rješenju o urbanističkoj saglasnosti propisati mjere zaštite kvaliteta zraka.

Član 38.

(Provjera ispunjavanja tehničkih zahtjeva)

Organ nadležan za izdavanje odobrenja za rad pogona i postrojenja za koja nije utvrđeno izdavanje okolinske dozvole, dužan je provjeriti da li su ispunjeni propisani uslovi iz člana 37. ove odluke, kao i tehnički zahtjevi za zaštitu unutrašnjih prostora i susjednih objekata od direktnog djelovanja zagađujućih materija iz pogona.

POGLAVLJE VII - TEHNIČKO-TEHNOLOŠKE MJERE

Član 39.

(Zabrana upotrebe sirovina)

- (1) Postrojenja ne smiju da koriste sirovine čijom se upotrebom značajno zagađuje zrak i ugrožava zdravlje ljudi, da imaju tehnike koje su resursno neefikasne (utrošak sirovina i energije), te da imaju prekomjernu emisiju zagađujućih materija u atmosferu.
- (2) Zadovoljenje uslova iz stava (1) ovog člana postiže se kroz projektovanje, nabavku opreme i postrojenja, te kroz pravilno odvijanje tehnoloških procesa i održavanje opreme, a provjerava kroz izdavanje urbanističke saglasnosti, građevinske i upotrebne dozvole, kao i periodične provjere emisije prema propisanim rokovima.

Član 40.

(Projekti koji se ne mogu odobriti)

- (1) Ne mogu se odobriti projekti za izgradnju stambenih i nestambenih objekata čija je korisna površina (ukupna neto podna površina grijanog dijela objekta) veća od 50 m², koji ne zadovoljavaju uslove propisane važećim Pravilnikom o tehničkim propisima za dimnjake u građevinama FBiH.
- (2) Na sistem KJKP "Toplane Sarajevo" d.o.o. ne mogu se priključiti objekti koji ne zadovoljavaju zahtjev iz stava (1) ovog člana. Ovaj zahtjev se ne odnosi na zgrade koje su već izgrađene ili su sastavni dio sistema grijanja, osim u slučaju značajnih rekonstrukcija, posebno fasade (vanjske ovojnice zgrade).

Član 41.

(Čišćenje i pregled dimovodnih objekata)

- (1) U cilju zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka, vlasnici stambenih i poslovnih prostora dužni su obezbijediti redovno čišćenje i pregled dimovodnih objekata. Ovu obavezu vlasnici mogu prenijeti i na korisnike prostora.
- (2) Pod dimovodnim objektima, u smislu ove odluke, podrazumijevaju se:
  - a) dimnjaci;
  - b) dimovodne cijevi;
  - c) dimovodni kanali;
  - d) ventilacioni kanali;
  - e) postrojenja za sagorijevanje koja za proizvodnju koriste za zagrijavanje čvrsto, tečno i gasovito gorivo.
- (3) Aktivnosti iz stava (1) ovog člana obavljaju se putem registrovanih privrednih društava ili obrtnika, koji posjeduju

odobrenje za rad i ispunjavaju opće i posebne uslove za obavljanje dimnjačarske djelatnosti.

- (4) Utvrđivanje ispunjavanja uslova iz stava (3) ovog člana za privredna društava se vrši u skladu sa posebnim propisima, a za obrtnike prilikom izdavanja odobrenja za rad od strane nadležnih općinskih službi.

Član 42.

(Opći uslovi)

Opći uslovi za obavljanje dimnjačarske djelatnosti su:

- a) za privredna društva: da imaju najmanje 3 KV dimnjačara zaposlena sa tri godine radnog staža u struci;
- b) za obrtnike: da imaju najmanje zaposlena 2 KV dimnjačara sa tri godine radnog staža u struci.

Član 43.

(Posebni uslovi)

- (1) Posebni uslovi za obavljanje pojedinih dimnjačarskih djelatnosti su:

- a) čišćenje dimnjaka i kotlovskih postrojenja na čvrsto gorivo:

- 1) dimnjačar sa radnim iskustvom u struci minimalno 3 godine,
- 2) oprema i alat: merdevine, kugla, sajla, razne vrste četki, partviš i zaštitna oprema.

- b) čišćenje dimnjaka i kotlovskih postrojenja na tečna i gasovita goriva:

- 1) dimnjačar sa radnim iskustvom u struci minimalno 3 godine
- 2) oprema i alat: merdevine, kugla, sajle, razne vrste četki, partviš, detektor za gas, uređaj za mašinsko čišćenje kotlova, mašina za pranje kotlova, pumpe za antikorozivnu zaštitu, uređaj za skidanje vođenog kamenca, industrijski usisivač, kamera za snimanje sa videozapisom i zaštitna oprema,
- 3) položen ispit u rukovanju sa zapaljivim tečnostima i gasovima u prometu

- c) mjerenje emisije iz člana 15. tačka 7. ove odluke:

- 1) dimnjačar sa radnim iskustvom u struci od 5 godina
- 2) oprema i alat: detektor za gas, uređaj za mjerenje emisije zagađujućih materija u zrak sa mogućnosti izdavanja štampanih rezultata, zaštitna oprema,
- 3) položen ispit u rukovanju sa zapaljivim tečnostima i gasovima u prometu.

- (2) Pored zaposlenih radnika u privrednim društvima i kod obrtnika mogu se zapošljavati i drugi dimnjačari bez radnog iskustva.

- (3) Zaštitnu opremu dimnjačara čine:

- a) odijelo crne boje sa dimnjačarskom kapom,
- b) crne cipele sa gumiranim đonom,
- c) zaštitne naočale, zaštitna maska, radne rukavice.

Član 44.

(Rokovi pregleda i čišćenja dimovodnih objekata)

- (1) Dimovodni objekti se pregledaju i čiste u slijedećim rokovima:

- a) Domaćinstva:

- 1) Upotreba čvrstog i tečnog goriva
Dimovodni objekti koji su u stalnoj upotrebi čiste se dva puta u toku godine.
- 2) Upotreba plinskih goriva
Dimnjaci i dimovodni kanali na koje su priključene sobne peći na plinska goriva, te peći centralnog i etažnog grijanja, pregledaju se i po potrebi čiste jednom u toku sezone kada su u upotrebi.

- b) Poslovni i industrijski objekti:

- 1) Dimovodni objekti na koje su priključeni kotlovi centralnog i etažnog grijanja, kotlovi za kuhanje hrane i pripremu tople vode, pregledaju se i po potrebi čiste svaka tri mjeseca u vrijeme upotrebe.

- 2) Dimovodni objekti na kojoj su priključene peći u proizvodnom procesu, pregledaju se i po potrebi čiste svaka tri mjeseca.
- c) **Kotlovska postrojenja i kotlovi:**
Dimovodni objekti (vrelouljni, parni, brzi zagrijači vode, brzi razvijajući pare) kod upotrebe čvrstih i tečnih goriva jedanput mjesečno pregledaju se i po potrebi čiste kada su u upotrebi, kod upotrebe plinovitih goriva jedanput u dva mjeseca.
- (2) Za navedene kotlove čija snaga prelazi $Q=2\text{MW}$ pregledaju se i po potrebi čiste:
- a) ako koriste čvrsto gorivo jednom u dva mjeseca u sezoni loženja
b) ako koriste tečno gorivo dva puta u sezoni loženja;
c) ako koriste plinovito gorivo jednom u sezoni loženja.
- (3) Po potrebi se dimovodni objekti pregledaju i čiste i u kraćim rokovima, utvrđenim u stavu (1) i (2) ovog člana.

Član 45.

(Postupanje u slučaju uočenih nepravilnosti)

Ukoliko dimnjačar, prilikom vršenja pregleda i čišćenja dimnjaka, uoči korištenje energenata ili otpadnih materija, koji nisu dozvoljeni važećim propisima ili druge nepravilnosti na dimovodnim objektima, dužan je obavijestiti nadležnu inspekciju radi preduzimanja propisanih mjera, koje uključuju i mjerenje emisije zagađujućih materija iz postrojenja za sagorijevanje iz privatnih stambenih objekata, a putem ovlaštenog dimnjačara u skladu sa članom 15. ove odluke.

Član 46.

(Kontrola emisija iz motornih vozila)

Emisija iz motornih vozila se kontroliše:

- a) na tehničkom pregledu vozila i
b) provjerom emisije iz vozila na samim saobraćajnicama.

Član 47.

(Tehnička ispravnost vozila)

- (1) Ne mogu se smatrati tehnički ispravnim vozila koja prekoračuju propisane vrijednosti emisije i takva vozila Ministarstvo unutrašnjih poslova ne može registrovati.
- (2) Nije dozvoljeno kretanje vozila čija obojenost izduvnih gasova ukazuje na povećanje koncentracije zagađujućih materija, što kontroliše Ministarstvo unutrašnjih poslova koje upućuje vozilo na vanredni tehnički pregled, shodno važećim propisima iz oblasti bezbjednosti saobraćaja.

Član 48.

(Isključivanje rada motora)

Vozila za javni prevoz putnika moraju na krajnjim stanicama za vrijeme ukrcavanja i iskrcavanja putnika da isključe motor.

Član 49.

(Praćenje koncentracije zagađujućih materija iz motornih vozila)

U cilju praćenja zagađivanja zraka iz motornih vozila, Ministarstvo saraduje sa stručnom institucijom koja po ovlaštenju Vlade Federacije BiH obavlja stručni nadzor nad radom stanica tehničkog pregleda.

Član 50.

(Zabrana spaljivanja otpada na otvorenom području i postrojenjima za sagorijevanje)

- (1) U Kantonu nije dozvoljeno spaljivanje otpada i drugog nevegetacijskog materijala na otvorenom prostoru. Izuzetno, dozvoljeno je spaljivanje lišća, trave i granja, ako nije organizovano prikupljanje ove vrste otpada. Spaljivanje se može vršiti samo u toku dana, tako da ne prijeti opasnost stambenim i drugim objektima.
- (2) U cilju sprečavanja nastanka neugodnih mirisa nije dozvoljeno odlaganje otpada van sanitarne deponije otpada Kantona.

- (3) Nije dozvoljeno spaljivanje otpada u postrojenjima za sagorijevanje koja nisu namijenjena za spaljivanje otpada, bez obzira da li se oslobodena toplota koristi ili ne.
- (4) Spaljivanje otpada je dozvoljeno samo u postrojenjima za koja je izdato odobrenje u skladu sa važećim propisima.

Član 51.

(Granične vrijednosti)

- (1) Postrojenja za spaljivanje otpada ne smiju da prekorače granične vrijednosti emisije prema provedbenim propisima donesenim na osnovu važećeg Zakona o zaštiti zraka Federacije BiH.
- (2) Postrojenja koja koriste otpad kao sirovinu, ili vrše preradu otpada u cilju dobijanja sekundarnih sirovina ne smiju da prekorače propisane granične vrijednosti emisije.

Član 52.

(Zabrana ispuštanja zabranjenih mirisa)

- (1) Ne smiju se ispuštati neprijatni mirisi iz malih pogona, restorana i drugih izvora.
- (2) U cilju sprečavanja neprijatnih mirisa, potrebno je radnje koje izazivaju mirise vršiti u prostorima sa pod pritiskom, te gasove sa mirisom izvoditi cijevima i emitovati ih iznad krova zgrade, odnosno, iznad krova susjedne zgrade ukoliko je ona viša od zgrade gdje mirisi nastaju.

POGLAVLJE VIII - OCJENA UGROŽENOSTI ZDRAVLJA
GRADANA I EKOSISTEMA

Član 53.

(Ocjena ugroženosti zdravlja i ekosistema)

- (1) Ministarstvo i Zavod za javno zdravlje Kantona Sarajevo vrše analiziranje podataka o monitoringu i periodično, a najmanje jednom godišnje izvještavaju javnost o uticaju zagađenja zraka na zdravlje stanovništva. U izvještajima se analizira ugroženost stanovništva sa aspekta kvaliteta zraka, tj. potrebno je napraviti analizu izloženosti stanovništva u zavisnosti od gustine naseljenosti. Za područja gdje je emisija/stanovnik visoka potrebno je primarno poduzimati mjere zaštite zdravlja, te urbanistički i organizacijski reagovati.
- (2) Na osnovu analiza iz stava (1) ovog člana predlažu se konkretne mjere, a koje uključuju mjere za zadovoljenje graničnih vrijednosti kvaliteta zraka, racionalizaciju potrošnje energije, korištenje izvora energije bez emisija CO₂, tehnološki razvoj itd.

POGLAVLJE IX - UKLJUČIVANJE NADLEŽNIH ORGANA
UPRAVE I UPRAVNIH ORGANIZACIJA KANTONA,
GRADA, OPĆINA I DRUGIH PRAVNIH LICA U SISTEM
UPRAVLJANJA KVALITETOM ZRAKA

Član 54.

(Odgovornost za provođenje Odluke)

- (1) Za provođenje ove odluke u svrhu zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka odgovorni su Kanton, Grad i općine, u okviru svojih ovlaštenja.
- (2) Za osiguranje zahtjeva iz člana 4. ove odluke odgovorni su privredni subjekti i druga pravna i fizička lica koja prodaju, posjeduju ili koriste naznačene pogone, odnosno goriva.
- (3) Kontrolu izvršavanja obaveza privrednih subjekata i drugih pravnih i fizičkih lica iz stava (2) ovog člana vrši nadležna inspekcija.

Član 55.

(Obaveze Ministarstva)

- (1) U cilju obavljanja svojih obaveza, Ministarstvo organizuje:
- a) upravljanje kvalitetom zraka,
b) vodenje registra pogona koji mogu zagađiti zrak,
c) praćenje kvaliteta zraka,
d) uspostavljanje i vodenje Registra emisija za Kanton,
e) ocjenu stanja kvaliteta zraka za područje Kantona i

(2)

Pt

(1)

(2)

(3)

(4)

PO

(1)

(2)

(1)

(2)

1

1

1

1

1

1

4

(5)

f

4

POG

S

mjera

jevo (

tekst)

f) provjeru emisija iz izvora.

(2) Poslove iz stava (1) ovog člana Ministarstvo obavlja uz pomoć kantonalnih upravnih ustanova i drugih stručnih institucija.

POGLAVLJE X - INFORMISANJE

Član 56.

(Informisanje javnosti o kvalitetu zraka)

- (1) Ministarstvo i Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo informišu javnost o kvalitetu zraka. Objavljuju se integralni podaci za prethodnu godinu, te podaci o trendu u toku perioda praćenja (niz godina) uz poređenje sa graničnim vrijednostima kvaliteta zraka i podacima o stanju kvaliteta zraka.
- (2) Obavještanje građana se vrši putem sredstava javnog informisanja, objavljivanjem podataka na web stranici Ministarstva i Zavoda za javno zdravstvo Kantona, ustupanjem podataka na zahtjev građana i pravnih lica i na drugi pogodan način.
- (3) U slučaju izuzetnog zagađenja (smog), koje zahtijeva poduzimanje interventnih mjera, obavještanje javnosti vrši Operativni štab Vlade Kantona Sarajevo, zadužen za primjenu Plana interventnih mjera.
- (4) Obavještanje u slučaju izuzetnog zagađenja, vrši se svakodnevno dok takvo stanje traje. Objavljuju se podaci o izmjerenim vrijednostima uz upozorenje rizičnim grupama stanovništva o potrebi smanjenja kretanja, zbog štetnih uticaja na njihovo zdravlje. Način obavještanja u ovim slučajevima se detaljnije reguliše Planom interventnih mjera u slučajevima prekomjernog zagađenja zraka.

POGLAVLJE XI - NADZOR I SANKCIONISANJE

Član 57.

(Nadzor)

- (1) Nadzor nad provođenjem ove odluke obavlja Ministarstvo.
- (2) Poslove inspeksijskog nadzora obavlja Kantonalna uprava za inspeksijske poslove i Inspekcije zaštite od požara, svaka u okviru svoje nadležnosti.

Član 58.

(Prekršaji)

- (1) Za prekršaje propisane Zakonom o zaštiti zraka, primjenjuju se kaznene odredbe propisane tim Zakonom.
- (2) Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM, kazniće se za prekršaj pravno lice, koje ne postupi u skladu sa odredbama čl. 8., 9., 10., 16., 34., 35., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 50., 51. i 52. ove odluke.
- (3) Za prekršaj iz stava (2) ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100 do 500 KM.
- (4) Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM, kazniće se za prekršaj odgovorno lice u nadležnom organu, ako ne postupi u skladu, odnosno postupi suprotno odredbama člana 30., 37., 40. i 47. ove odluke.
- (5) Novčanom kaznom od 500 -1.000 KM kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako ne postupi u skladu sa odredbama čl. 10., 16., 41., 42., 43., 44., 45., 48., 50. i 52. ove odluke.

POGLAVLJE XII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 59.

(Prestanak primjene propisa)

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o mjerama za očuvanje kvaliteta zraka na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" br. 6/10-Prečišćeni tekst).

Član 60.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-05-31425/12
27. decembra 2012. godine
Sarajevo

Predsjedavajuća
Skupštine Kantona Sarajevo
Prof. dr. Mirjana Malić, s. r.

Na osnovu člana 12. stav 1. tačka c) i člana 18. stav 1. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01 i 28/04), čl. 3. i 6. Zakona o ustanovama ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/93 i 13/94) i člana 6. Zakona o pozorišnoj djelatnosti ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 14/00 i 25/06), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 27.12.2012. godine, donijela je

ODLUKU

O IZMJENAMA ODLUKE O PREUZIMANJU PRAVA
OSNIVAČA JAVNE USTANOVE "NARODNO
POZORIŠTE SARAJEVO"

Član 1.

Čl. 4. i 5. Odluke o preuzimanju prava osnivača Javne ustanove "Narodno pozorište Sarajevo", ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 3/99 - Prečišćeni tekst i 33/07), mijenjaju se i glase:

"Član 4.

Djelatnost Pozorišta je:

90.01 Izvođačka umjetnost

90.02 Pomoćne djelatnosti u izvođačkoj umjetnosti

90.04 Rad umjetničkih objekata."

Član 5.

Pored djelatnosti iz člana 4. Pozorište obavlja slijedeće privredne djelatnosti u manjem obimu ili povremeno koje služe ostvarivanju djelatnosti odnosno izvršavanju poslova radi kojih je ustanova osnovana i to:

- Djelatnost restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane

56.29 Ostale djelatnosti pripreme i usluživanja hrane

56.30 Djelatnost pripreme i usluživanja pića."

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo."

Broj 01-05-31429/12
27. decembra 2012. godine
Sarajevo

Predsjedavajuća
Skupštine Kantona Sarajevo
Prof. dr. Mirjana Malić, s. r.

Na osnovu člana 12. stav 1. tačka c) i člana 18. stav 1. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01 i 28/04), čl. 3. i 6. Zakona o ustanovama ("Službeni list Republike Bosne i Hercegovine", br. 6/92, 8/93 i 13/94) i čl. 6. i 15. Zakona o pozorišnoj djelatnosti ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 14/00 i 25/06), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 27.12.2012. godine, donijela je

ODLUKU

O IZMJENAMA ODLUKE O OSNIVANJU JAVNE
USTANOVE "SARAJEVSKA FILHARMONIJA"

Član 1.

Član 6. Odluke o osnivanju Javne ustanove "Sarajevska filharmonija" ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 3/99 - Prečišćeni tekst i 31/07), mijenja se i glasi: